

**49 ปี ที่รามา รัชใช้บ้านเมือง
จะทำต่อเบื้องด้วยความภาคภูมิใจ
เปลวเทียนยังคงส่องแสงเรืองรองไสว
น้อมนำให้ความรู้คู่คุณธรรม**

**49 ปี รามคำแหง 26 พฤศจิกายน 2563
วันสถาปนามหาวิทยาลัยรามคำแหง**

ISO 9001:2015
QMS 06020/1049

ข่าวบัณฑิตวิทยาลัย
GRADUATE NEWS
The Graduate School, Ramkhamhaeng University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
อาคารทำชัย ชั้น 3 ตู๊ ปณ. 1099 หัวหมาก บางกะปิ กทม. 10240
โทรศัพท์ 0 2310 8560-65 โทรสาร 0 2310 8553 www.grad.ru.ac.th

ปีที่ 7 ฉบับที่ 11 ประจำเดือน พฤศจิกายน 2563

หน้าปกของข่าวบัณฑิตวิทยาลัย ฉบับที่ผ่านมา ได้ประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าแล้วว่า “งดจัดประชุมวิชาการประจำปี พ.ศ. 2563” เนื่องจากสถานการณ์ การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019) โดยปกติทุกปีที่ผ่านมา จะจัดปลายเดือนพฤศจิกายน แม้สถานการณ์การแพร่ระบาดภายในประเทศระลอกสอง จะยังไม่เกิดขึ้นก็ตาม การวางแผนว่าจะจัดหรือไม่นั้น ต้องเตรียมการล่วงหน้าในหลาย ๆ เรื่อง เรามีอาจทราบได้เลยว่าสถานการณ์ของโรคภัยไข้เจ็บจะเป็นเช่นไรในช่วงแต่ละเดือน การงดไปก่อนจึงน่าจะเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดเพื่อความปลอดภัย ด้วยความห่วงใยและปรารถนาดีต่อนักศึกษาทุกท่าน ปีหน้า เราอาจมีวัคซีนป้องกันโรคนี้ และเมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดคลี่คลายลง เราคงจะได้พบกันใหม่ในการประชุมวิชาการ และแม้การประชุมวิชาการจะไม่เกิดขึ้นในปีนี้ แต่มิได้หมายความว่าความก้าวหน้าในแวดวงวิชาการจะถดถอยลง ความก้าวหน้าในแวดวงวิชาการทุก ๆ ด้าน ควรมีการส่งเสริม และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้า...สวัสดีครับ...

บัณฑิตวิทยาลัย อาคารทำชัยชั้น 3 โทร. 02-310-8560-65
www.grad.ru.ac.th

อ. พงศธร นัทธีประทุม
บรรณาธิการ

กองบรรณาธิการ

ข่าวบัณฑิตวิทยาลัย

เจ้าของ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ที่ปรึกษา ผศ. วุฒิสักดิ์ สากเจริญภรณ์

บรรณาธิการบริหาร ผศ. สาธิต สุนทรพันธุ์

บรรณาธิการ อ. พงศธร นัทธีประทุม

กองบรรณาธิการ อ. ดร. ปรมต วรรณบวร, อ. ดร. ปิยวรรณ ศิริเดชชจร

ผู้จัดการ นางสาวชัชวี ศรีแก้ว

ช่างภาพ นายอมรศักดิ์ สุวรรณโชติ, นายอรุณกิจ แม้นทิบูลย์

ฝ่ายจัดการ นางสาวศศิธร ชำนิชลธิศ

ฝ่ายจัดพิมพ์ นางลักขิกา ชวัลดิย

จัดรูปเล่ม นางลักขิกา ชวัลดิย, นายอมรศักดิ์ สุวรรณโชติ, นายเกียรติไกร เมฆวิจิตร

พิสูจน์อักษร กองบรรณาธิการ

มารู้จัก “จริยธรรมการวิจัยในคน” (ตอนจบ)

ชัชณี ศรีแก้ว
ฝ่ายมาตรฐานวิชาการ

จากหลักปฏิบัติ Belmont ทั้ง 3 ข้อ ในการออกแบบงานวิจัยตั้งแต่ต้น ควรคำนึงถึงหลักจริยธรรมการวิจัยทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การออกแบบงานวิจัย การเก็บข้อมูล และการเขียนรายงาน เช่น การออกแบบสอบถาม การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง วิธีการติดต่อ และเมื่อเขียนรายงาน จะทำอย่างไรที่จะป้องกันไม่ให้ข้อมูลหลุดออกไป ขอให้มุมมองบางประเด็นเกี่ยวกับงานวิจัย ดังนี้

งานวิจัยเชิงปริมาณ ควรใช้ขนาดตัวอย่างให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะถ้ามองในเชิงจริยธรรม การวิจัยถ้ามากเกินไป จะเป็นการรบกวนและเสียเวลา ให้เลือกมากพอที่จะมีความน่าเชื่อถือ ฉะนั้น ไม่ได้แปลว่า กลุ่มตัวอย่างยิ่งมากยิ่งดี

ส่วน **งานวิจัยเชิงคุณภาพ** จะไม่เน้นจำนวนผู้ให้ข้อมูล ต้องระบุคุณสมบัติผู้ให้ข้อมูลให้ละเอียด ชัดเจน แต่ในบางกรณีที่ไม่สามารถระบุในข้อเสนอโครงการวิจัยที่ส่งให้กรรมการพิจารณาได้ อาจจะระบุว่า เก็บข้อมูลจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว ซึ่งส่วนใหญ่ที่ส่งให้คณะกรรมการพิจารณา มาจากโครงร่างหรือข้อเสนองานวิจัยที่ไปขอทุน วิธีการดำเนินการวิจัยบางครั้ง อาจมีข้อมูลไม่ละเอียดพอที่จะให้กรรมการวินิจฉัย ดังนั้น ควรใส่รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างให้ชัดเจนว่า ขอข้อมูลจากใคร วิธีการติดต่อโดยตรงหรือไม่ แล้วมีการขอความยินยอมหรือไม่ ต้องมีรายละเอียดมากกว่าโครงร่างทั่วไป ข้อที่ควรระวังในการสัมภาษณ์ คือ ประเด็นคำถามที่อ่อนไหว เรื่องที่ทำให้เศร้าใจ ก่อให้เกิดความเสียหายทางจิตใจ ประเด็นคำถามที่ทารุณทางจิตใจ เช่น การถูกล่วงละเมิดทางเพศ ถูกทำร้าย ความเชื่อที่เบี่ยงเบนความเชื่อของคนในสังคม ดังนั้น วิธีการเก็บข้อมูลควรหลีกเลี่ยงการสนทนากลุ่ม (focus group) เพราะอาจจะทำให้เกิดความไม่ปลอดภัย หรือไม่สะดวกใจที่จะพูดได้ ผู้วิจัยควรรักษาจิตใจหรือให้คำแนะนำ ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ เหมาะสม

ขั้นตอนการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนเพื่อขอใบรับรอง ระยะเวลาดำเนินการพิจารณา ขึ้นอยู่กับเอกสารที่ยื่น ต้องมีรายละเอียดครบถ้วนเพื่อให้คณะกรรมการพิจารณา โดยแบ่งการพิจารณาเป็น 3 กรณี ดังนี้

1. **กรณียกเว้น (exempt)** เป็นงานวิจัยที่ความเสี่ยงน้อยมาก ไม่มีสุ่มเสี่ยง ไม่ต้องมีการระบุตัวบุคคล เป็นคำถามทั่ว ๆ ไป เช่น การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอนปกติ งานวิจัยที่ใช้วิธีเฝ้าสังเกตและจดบันทึก หรือมาจากฐานข้อมูลสาธารณะ จะใช้เวลาพิจารณาไม่นาน ใช้กรรมการ 1-2 คน แจ้งผลภายใน 7 วันทำการ

2. **กรณีลดขั้นตอน (expedited)** คือ มีความเสี่ยงไม่มากกว่าที่พบในชีวิตประจำวัน งานวิจัยที่ต้องระบุตัวตน แต่ข้อมูลไม่มีสุ่มเสี่ยง ใช้กรรมการ 2-3 คน แจ้งผลภายใน 10 วันทำการ หรือ 2 สัปดาห์

3. **กรณีเต็มขั้นตอน (full board)** พิจารณาโดยใช้กรรมการทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน มีความเสี่ยงมาก มักเป็นงานวิจัยในคนที่เป็นกลุ่มเปราะบาง หรือมีกระบวนการวิจัยที่อาจก่ออันตราย ใช้เวลาไม่เกิน 6 สัปดาห์ แจ้งผลการพิจารณาภายใน 2 สัปดาห์หลังการประชุมคณะกรรมการ

หลักเกณฑ์การพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน ประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานสอดคล้องกัน

2. มีความเป็นธรรมในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีการบังคับและให้อิสระในการตัดสินใจ หรือชักจูงอย่างไม่เหมาะสม

ให้สมัครเข้าร่วมการวิจัย

3. การคัดเลือกผู้เข้าร่วมโดยดูที่ความเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นกลุ่มเปราะบางด้วย มีเหตุผลสนับสนุนเพียงพอในการนำกลุ่มเปราะบางเข้าร่วมโครงการวิจัย และมีวิธีการป้องกันอันตราย
4. ไม่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ ต้องให้ประโยชน์และให้ข้อมูลรายละเอียดแก่กลุ่มตัวอย่าง
5. มีการรักษาความลับเกี่ยวกับข้อมูลของผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยไม่ให้รั่วไหล เป็นต้น ที่สำคัญเอกสารให้ความยินยอมต้องเรียบร้อย มีรายละเอียดครบถ้วนที่จะทำให้เข้าใจโครงการ ไม่มีศัพท์วิชาการ ภาษาอังกฤษ เช่น กรณีที่มีชื่อที่ระลึกมอบให้หรือมีค่าตอบแทนเมื่อมาร่วมโครงการ หรือถ้าไม่มี ก็ควรระบุให้ชัดว่า ในการร่วมงานวิจัยไม่มีค่าใช้จ่าย และไม่มีของตอบแทนจึงขอความอนุเคราะห์เวลาในการให้ความร่วมมือ เป็นต้น

ข้อพึงปฏิบัติของนักวิจัย คือ ระหว่างการยื่นขอจริยธรรมวิจัย ไม่สามารถเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยได้ ต้องรอให้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยก่อน หรือถ้าโครงการไหนเริ่มดำเนินการไปแล้ว ไม่สามารถยื่นขอใบรับรองจริยธรรมวิจัยได้

รายการเอกสารที่ต้องยื่นประกอบการพิจารณา เช่น บันทึกข้อความแจ้งความประสงค์ยื่นเสนอโครงการเพื่อขอรับการพิจารณาด้านจริยธรรม ใบคำขอรับการพิจารณาจริยธรรม เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย หนังสือยินยอมของกลุ่มตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย แผนการดำเนินงาน ประวัติผู้วิจัยและคณะผู้วิจัย ข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ จำนวน 8-10 หน้า ประกอบด้วย ชื่อโครงการภาษาไทยและอังกฤษ ความสำคัญและที่มาของปัญหา การทบทวนวรรณกรรม วัตถุประสงค์และขอบเขตของโครงการวิจัย กระบวนการวิจัยและขั้นตอนการดำเนินงาน กลุ่มตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย เกณฑ์การคัดเลือกและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย เป็นต้น โดยห้ามลบข้อความหรือปรับแก้แบบฟอร์ม ควรกรอกรายละเอียดของโครงการให้ครบถ้วนมากที่สุด

การออกใบรับรองมีกำหนดเวลา เช่น โครงการวิจัย กำหนดระยะเวลา 8 เดือน ใบรับรองที่คณะกรรมการออกให้มีอายุ 1 ปี หากโครงการไม่แล้วเสร็จในส่วนของการเก็บข้อมูล ดังนั้น ก่อนใบรับรองหมดอายุ ต้องยื่นขอต่อใบรับรอง ยกเว้นยังเหลือในส่วนกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและตีพิมพ์ไม่ต้องขอต่ออายุใบรับรอง หรือเมื่อเกิดเหตุไม่พึงประสงค์ ต้องรายงานต่อคณะกรรมการ โดยผู้วิจัยจะต้องใช้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่าง หนังสือยินยอมของกลุ่มตัวอย่าง และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น

เมื่อจบโครงการวิจัย ต้องส่งแบบรายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย เช่น โครงการนี้มีกำหนดระยะเวลาเปิด-ปิด การเก็บข้อมูลเป็นไปตามกำหนดที่วางหรือไม่ มีเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์หรือไม่ มีเนื้อความไม่ยาวมาก อาจมีเพียงหน้าเดียวก็ได้

เอกสารอ้างอิง

การบรรยายพิเศษ เรื่อง “จริยธรรมการวิจัยในคน” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิ่งหทัย แรงผลสัมฤทธิ์ ในวันจันทร์ที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2562 เวลา 9.30-11.15 น. ณ ห้องประชุม 307 ชั้น 3 อาคารประชาธิปไตย-รำไพพรรณี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

AI กับกฎหมายลิขสิทธิ์

รศ. สุขสมัย สุทธิบดี
ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา คณะนิติศาสตร์
รองอธิการบดีฝ่ายนิติการ

ปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่า AI หรือ Artificial Intelligence (ปัญญาประดิษฐ์) มีบทบาทต่อการพัฒนาของโลกอย่างมาก ซึ่งอาจเห็นได้จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้เทคโนโลยี AI เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน และทำให้โปรแกรมและอุปกรณ์เหล่านั้นสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวคิดของการทำงานของ AI คือ การศึกษาและพัฒนาของระบบคอมพิวเตอร์ที่สามารถเลียนแบบพฤติกรรมความฉลาดของมนุษย์ โดย AI จะทำงานโดยอาศัยการเรียนรู้คุณลักษณะต่าง ๆ ในลักษณะเดียวกับที่สมองของมนุษย์ทำงาน เพื่อนำไปสู่การประมวลผล เช่น การตัดสินใจ การเรียนรู้ และการแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล ด้วยการใช้ algorithm (ขั้นตอนวิธี) ซึ่งเป็นกระบวนการหรือหลักเกณฑ์ในการแก้ปัญหาที่มีลำดับหรือวิธีการอย่างเป็นขั้นเป็นตอนที่จะถูกปรับปรุงโดยอัตโนมัติผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์หรือข้อมูลต่าง ๆ

ด้วยผลจากการพัฒนาการทำงานของ AI ข้างต้น ทำให้ AI สามารถเรียนรู้ที่จะศึกษาผลงานต่าง ๆ และสร้างสรรค์ผลงานใหม่ขึ้นมาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัย input (ข้อมูลนำเข้า) จากมนุษย์เพียงอย่างเดียว ดังนั้น AI จึงสามารถผลิตผลงานต่าง ๆ เช่น งานจิตรกรรม งานวรรณกรรม หรืองานดนตรีกรรม ได้ เช่นเดียวกับมนุษย์ ตัวอย่างเช่น ผลงาน The Next Rembrandt ที่เป็นการร่วมมือของธนาคาร ING, Microsoft และหน่วยงานอื่น ๆ ที่ใช้ algorithm ในการศึกษาผลงานภาพวาดของ Rembrandt ศิลปินชาวดัตช์ เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานใหม่ของ AI ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับภาพวาดของ Rembrandt

แต่เมื่อพิจารณาถึงผลงานที่ AI ได้สร้างสรรค์ขึ้น อาจมีปัญหาคopyrightเกี่ยวกับลิขสิทธิ์เกิดขึ้นว่า งานสร้างสรรค์ดังกล่าว ถือเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์หรือไม่ และหากมีลิขสิทธิ์แล้วบุคคลใดจะเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ เพราะผลงานนี้ไม่ได้เกิดจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์ ซึ่งปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อแนวคิดกฎหมายลิขสิทธิ์นานาชาติ ทำให้บางประเทศเห็นสมควรที่จะมีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับงานที่เกิดขึ้นโดยคอมพิวเตอร์ เช่น กฎหมายของประเทศอังกฤษ ตาม Copyright, Designs and Patents Act 1988 Section 9 (3) กำหนดให้กรณีที่งานสร้างสรรค์เกิดขึ้นจากคอมพิวเตอร์ ให้ผู้สร้างสรรค์หมายถึงบุคคลที่ได้ดำเนินการที่จำเป็นสำหรับการสร้างงานนั้น แต่สำหรับประเทศไทย หากพิจารณา พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 จะเห็นว่า มาตรา 4 กำหนดบทนิยามของ ผู้สร้างสรรค์ว่า หมายถึง ผู้ทำหรือผู้ก่อให้เกิดงานสร้างสรรค์อย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ AI ไม่ได้อยู่ในสถานะของบุคคลจึงไม่แน่ชัดว่าจะอยู่ในสถานะของผู้ทำหรือก่อให้เกิดงานสร้างสรรค์ตามความหมายของมาตรา 4 หรือไม่

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด้านเทคโนโลยีของประเทศ จึงสมควรปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เกี่ยวกับงานสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นจาก AI ให้มีความแน่ชัดว่าบุคคลใดจะอยู่ในสถานะเป็นผู้สร้างสรรค์ โดยมีข้อสังเกตว่า การปรับปรุงกฎหมายนี้สมควรคำนึงถึงผู้สร้างสรรค์ว่าจะเป็นบุคคลใดระหว่างเจ้าของ AI หรือผู้ใช้ AI ประกอบด้วย

วิชาการท่วมหัว เอาตัวไม่รอด หากขาดคุณธรรม จรรยา

อ. พงศธร นัทธิประทุม

ไม่ว่าจะอยู่ในสาขาวิชาชีพใด ๆ ก็ตาม สิ่งที่คุณคนควรตระหนักถึง ฟังมี ฟังปฏิบัติ ก็คือ การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม นอกเหนือไปจากวิชาความรู้ที่เชี่ยวชาญโดยตรงต่อหน้าที่การงานที่รับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้อาจเรียกได้ว่าเป็น จรรยาบรรณ เป็นความรับผิดชอบ รับผิดชอบต่อตนเอง ต่อเพื่อนร่วมงาน ต่อสังคม

จากกรณีข่าวการทำร้ายร่างกายเด็กนักเรียน ใช้ความรุนแรงทั้งกาย วาจา ใจ ตลอดจนการล่อลวงละเมิดทางเพศ ทำให้เห็นว่า พ่อพิมพ์ แม่พิมพ์ของชาติ ยังขาดการตระหนักรู้ถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อหน้าที่การงาน ต่อสังคม ขาดจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ ทั้ง ๆ ที่ คนเป็นครู ซึ่งมาจากคำว่า ครู หรือครู นั้น แปลว่า “หนัก” เมื่อมีอะไรมากระทบจิตใจ ก็ควรหนักแน่น มั่นคง เด็กจะดี จะรั้น ครูก็ควรตักเตือนด้วยความห่วงใย จากใจจริง ไม่ใช่ความรุนแรง จนเกินขอบเขต เพราะครูคือ ผู้ให้ ผู้เติมเต็ม มีวิชาความรู้เติมเต็มแก่เด็กที่ยังขาดสิ่งเหล่านี้ ก็ต้องเติมจริยธรรม คุณธรรม ให้เด็กด้วย การจะทำเช่นนั้นได้ ครูก็ควรเป็นตัวอย่างที่ดี เมื่อหยิบยื่นความรุนแรงแก่เด็ก ก็เท่ากับปลูกฝังความรุนแรง ความก้าวร้าวให้แก่พวกเขา โดยไม่รู้ตัว

การวัดความเป็นครูที่แท้จริง ใบประกอบวิชาชีพ ที่แสดงถึงคุณวุฒิทางการศึกษา คงมิใช่หลักประกันที่แท้จริงเสมอไป หากครูบา อาจารย์คนนั้น ขาดจริยธรรม คุณธรรม

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ของเรา จะมีอายุครบ 49 ปี วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 ลูกศิษย์รามฯ ทุกคนจงภาคภูมิใจเถิดว่า เราได้เล่าเรียนในสถาบันที่มีการปลูกฝัง วิชาที่ชื่อว่า “ความรู้คู่คุณธรรม” เมื่อจบออกไป ก็ควรนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งต่อตนเอง เพื่อนร่วมงาน และสังคมส่วนรวม เมื่อทำเช่นนั้นได้ ก็เท่ากับเราได้ “บูชาพ่อขุน สอนองคุณชาติ” ไม่ว่า เราจะอยู่ในสาขาวิชาชีพใดก็ตาม ไม่จำเป็นต้องเป็นครูเท่านั้น เพราะทุกอาชีพต้องมีทั้งความรู้และคุณธรรม

26 พฤศจิกายน ของทุกปี วันสถาปนามหาวิทยาลัยรามคำแหง

ถาม นักศึกษาต้องการแก้ไขที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ นักศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างไรคะ
ตอบ ในระบบ e-graduate นักศึกษาสามารถเข้าแก้ไข ที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ได้ด้วยตนเองค่ะ
ถาม กรณีนักศึกษาต้องการเปลี่ยนชื่อ หรือนามสกุล หรือคำนำหน้านาม หรือยศ นักศึกษา
ต้องดำเนินการอย่างไรครับ

ตอบ กรณีนักศึกษาต้องการเปลี่ยนชื่อ หรือนามสกุล หรือคำนำหน้านาม ให้นักศึกษาเขียน
คำร้องขอเปลี่ยนแปลงชื่อ หรือนามสกุล หรือคำนำหน้านาม โดยแนบหลักฐานการเปลี่ยนแปลงชื่อ
หรือนามสกุล หรือคำนำหน้านามมากับคำร้องขอแก้ไขฯ

กรณีนักศึกษาขอแก้ไขยศ เช่น ร้อยตำรวจตรี ขอเปลี่ยนแก้ไขเป็น ร้อยตำรวจโท นักศึกษา
จะต้องเขียนคำร้องขอเปลี่ยนแปลงยศ โดยแนบหลักฐานสำเนาคำสั่งฯ แต่งตั้งยศ มากับคำร้อง
ขอแก้ไขฯ